

АНОТАЦІЇ

Сапожнікова Е. М., Титаренко О. Я. **Лінгвістичний спадок професора О. М. Соколова.**

У статті дається опис життєвого і творчого шляху професора О. М. Соколова.

Ключові слова: дієслово, російська мова, семантика, лінгвістика, аспектологія.

Богданович Г. Ю. **Мовна комунікація: ще раз про дискурс та текст.**

Текст і дискурс розглядаються як складені частини комунікації.

Ключові слова: текст, дискурс, мовна комунікація.

Сидоренко Е. М. **Про займенники так та ні у російській мові.**

У статті вперше обґрунтовується існування займенників так та ні в сучасній російській мові; розглядаються їх омоніми.

Ключові слова: займенник, частина мови, функціональний омонім, контамінант, гібридне слово, частка.

Семіколенова О. І. **Так що ж все-таки означає дієслово?**

У статті аналізується проблема змісту дієслова, як одного з ресурсів мови, за допомогою якого передаються динамічні якості навколишнього світу.

Ключові слова: дієслово, динамічні якості, процес, рух, фазовість.

Титаренко О. Я. **Категорія родів дії: грамати́ка, лексика, словотвір?**

У статті розглядаються роди дії російського дієслова, їх теоретичне і практичне значення, їх місце у граматичній системі дієслова. Внаслідок аналізу різних теорій автор доходить висновку, що ради дії – це семантичні групування дієслів.

Ключові слова: роди дії, дієслово, семантика, вид.

Ярошенко Н. О. **Зіставний аналіз дієслів у складі словотвірних гнізд з вершинами *сажать, садити* и *саذية*.**

Статтю присвячено зіставно-типологічному вивченню словотвірних гнізд з вершинами *сажать, садити* і *саذية* у російській, українській і польській мовах XIX-XX ст. З'ясовуються й аналізуються спільні й специфічні риси дієслів у складі зазначених словотвірних гнізд.

Ключові слова: словотвірне гніздо, зіставний метод.

Токмеджи Р. Я. **Словотвірні типи суфіксальних отадвербіальних прислівників.**

У статті розглядаються словотвірні типи суфіксальних отадвербіальних прислівників з суб'єктивно – оціночними значеннями ласки, зменшення, збільшення, а

також фіксація форм одінок прислівників у словниках сучасної російської мови.

Ключові слова: форми оцінки прислівників, безліч словотвору структури слова.

Мартинюк Г. Я. Тематичні словники та імпліцитні явища мови.

У статті розглядаються імпліцитні явища мови.

Ключові слова: імпліцитна морфологія, приховані категорії, словники.

Гадомський О. К. До проблеми визначення теолінгвістики.

У статті розглядаються питання теолінгвістики – науки, що з'явилася в наслідок взаємовідносин мови та релігії і вивчає наслідки релігії, які закріпилися і знайшли відображення в мові. Пояснюються значення основних термінів, пов'язаних з цим напрямком науки про мову.

Ключові слова: Мова та релігія, теолінгвістика, канонічна мова, релігійна лексика, текстологія, релігійна термінологія, конфесійний стиль.

Матросова Л. І. Лексико-семантична група “знаряддя, інструмент” (в російській, українській та англійській мовах) як фрагмент мовної картини світу.

У статті було зроблено спробу визначити місце лексично-семантичної групи “знаряддя, інструмент” (в російській, українській та англійській мовах) в мовній картині світу. Використовуються поняття сема і семантема. Продемонстровано ієрархію сем.

Ключові слова: мовна картина світу, сема, семантема.

Сисоева М. М. Страх і його вираження фразеологічними засобами російською, українською та англійською мовами.

У статті висвітлені особливості фразеологічного розряду “Страх. Жах” фразеологічної мікросистеми “Емоції людини” в російській, українській, та англійській мовах, проведено порівняльний аналіз частотності його використання з тематичними групами фразеологічних одиниць різних сфер людських емоцій з метою виявлення чи є страх переважаючою емоцією серед інших.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, емоція, страх, фразеологічна мікросистема.

Абдураманова Л. ІІІ. Парадигматичні відносини у фразео-семантичному полі “говорить” сучасної кримськотатарської мови.

Дана стаття присвячена визначенню парадигматичних відносин складових фразео-семантичного поля “казати” кримськотатарської мови та опису особливостей наповнення його.

Ключові слова: поле, фразеологізм, парадигматичні відносини, синонімічний ряд, антонімічна пара, метафоричне переосмислення.

Невоїт В. І. Фонові характеристики назв рослин.

У статті на матеріалі назв рослин російської мови, а також української та частково англійської, досліджується проблема лексичного фону слова взагалі, а також описується специфіка даного феномену у межах зазначеної тематичної групи.

Ключові слова: лексична семантика, лексичне поняття, лексичний фон, лінгвокраїнознавство, культурологія.

Цинь Жуй. Загальносемантична характеристика назв взуття в російській мові.

Стаття присвячена опису особливостей лексичної семантики слів — назв взуття, що функціонують у сучасній російській мові.

Ключові слова: значення слова, лексико-семантичний варіант, денотативний, сигніфікативний характер, топологічна структура.

Ніколенко Н. І. Українські лексеми “незалежність”, “державний”, “самостійний”, “мова” у російській мові.

У статті розглядається функціонування українських лексем “незалежність”, “державний”, “самостійний”, “мова” у російській мові, зокрема у мовленні ЗМІ України та Росії.

Ключові слова: українська лексема, мова ЗМІ, російська мова.

Андрюк Н. В. Місце двовидових дієслів в аспектуальній системі російської мови.

У статті розглядаються теоретичні проблеми вивчення й опису двовидових дієслів.

Ключові слова: аспектологія, категорія виду, російське дієслово, двовидове дієслово.

Яценко Т. А. Пересікання культурного концепту “Мета” з іншими культурними концептами (на матеріалі роману Ф.М. Достоевського „Злочин та кара”).

Стаття присвячена концепту “Мета” з концептами “Щастя” та “Розсудок” на матеріалі роману Достоевського.

Ключові слова: культурний концепт, пересікання культурних концептів, мовна картина світу.

Бессонова Л. Е., Зелінська Г. Ю. Структурно-семантичний зміст асоціативного поля концепту „Освіта” (з опиту проведення експериментальних методик).

У статті розглядається концептуальний склад поняття “освіта” як одного з домінуючих концептів мовної картини світу сучасної молоді людини, а також здійснюється спроба асоціативного дослідження.

Ключові слова: асоціативний експеримент, концепт, мовна картина світу.

Лантух Н. А. Семантика початку та кінця у функціональному розгляді.

У статті подається функціонально-семантичний опис іменників, які формують мікрополе „початок” та мікрополе „кінець” в синхронії та діяхронії

Ключові слова: мікрополе, семантема, семема, сема.

Ніконова В. Г. Концептуалізація світу в трагедіях Шекспіра.

У статті викладено результати концептуального аналізу індивідуально-авторських метафор, шекспіризмів; виділено концептуальні сфери, що формують авторську

концептуальну картину світу; ієрархія концептів зумовлена історичними та культурними традиціями епохи Ренесанса.

Ключові слова: шекспіризм, концепт, концептуальна картина світу.

Зябрева Г. О. Ф. М. Достоевський про Східне питання – від політичного до есхатологічного.

У статті проаналізовано погляди Ф. М. Достоевського зі Східного питання як одного з ключових явищ світової історії; розглянуто його генезу, сутність, шляхи розв'язання; встановлено спорідненість точки зору письменника та пострактувань даного питання, запропонованих видатними вітчизняними мислителями; схарактеризовано еволюцію поглядів Достоевського щодо проблеми “Росія – Схід – Захід” (“Росія – Європа – Азія”); розкрито глибинний зв'язок між оцінками епохального та універсальними первінями світорозуміння класика.

Ключові слова: східне питання, есхатологічне, політичне, національне, метафізичне.

Лавров В. В. Духовні пошуки вчених.

Стаття присвячена процесу наукового осмислення терміна “ноосфера” у науково-духовних пошуках В. І. Вернадського, І. М. Гревса і П. О. Флоренського.

Ключові слова: ноосфера, пневмосфера, антропосфера, біосфера, геологічна сила.

Петрова Л. О. Интенції мовленевої діяльності в художній картині світу.

У статті розглядається проблема формування художньої картини світу. Аналізуються дієслова мови (говоріння) в синтагматичном аспекті, що дозволяє прослідити референціальну співвідносність мовного акту в художньому тексті.

Ключові слова: художня картина світу, референція, денотативний компонент, интенція, семантичне поле.

Пуреховська О. В. “Літературно – релігійно – філософське “Сперечання” 2-ї половини XVII сторіччя у прозаїчному осмисленні Симеона Полоцького”.

В статті визначається місце публіцистики Симеона Полоцького, присвяченої питанню. Особлива увага приділяється риторичній культурі Росії XVII століття, в межах якої аналізується творчий метод Симеона Полоцького. Проза Симеона Полоцького аналізується у контексті вказаного літературно – релігійно – філософського сперечання.

Ключові слова: бароко, Освіта, Симеон Полоцький, християнство.

Кур'янов С. О. Кримські сторінки М. Арцибашева. Стаття перна: Оповідання “Стара історія”.

Стаття присвячена аналізу ідейно-художнього змісту оповідання М. Арцибашева “Стара історія”. Підкреслюється роль кримського контексту у своєрідності авторського світобачення и в розкритті внутрішнього світу головного героя оповідання.

Ключові слова: Михайло Арцибашев, оповідання, Крим, психологізм, смерть.

Іванова Н. П. **Відображення ідеї добра та зла у картинах природи роману М. Ю. Лермонтова “Вадим”.**

У даній статті пейзажні образи роману М. Ю. Лермонтова “Вадим” розглядаються з позицій відображення у них світогляду автора (зокрема, відношення до ідеї добра та зла).

Ключові слова: сентименталізм, романтизм, ідея добра та зла, пейзажний образ.

Джиосва М. Г. **„Пам’ять про походження” у ліриці М. О. Волошина та Х. Л. Борхеса”.**

У статті зроблено спробу встановити і описати зони перетину художніх картин світу М. О. Волошина та Х. Л. Борхеса шляхом вивчення ключових концептів їх поетичної творчості.

Ключові слова: концепт, художня картина світу, пам’ять.

Трифорова В. В. **Крим у творчій біографії Л. М. Толстого (1854–1855).**

У статті показано, який вплив надали кримські враження та події Східної (Кримської) війни на становлення Л. М. Толстого-письменника. Використані його художні твори, щоденникові записи, листи 1854–1855 років.

Ключові слова: Лев Толстой, Кримська війна, Севастополь, оповідання, реалізм.

Колтухова І. М. **Інтертекстуальні зв’язки як засіб вираження етичної та естетичної позиції автора у казці Л. Петрушевської “Принц з золотим волоссям”.**

Стаття присвячена проблемам інтертекстуального аналізу художнього тексту на матеріалі літературної казки Л. Петрушевської «Принц з золотим волоссям».

Ключові слова: літературна казка, інтертекстуальність, естетична позиція автора, аналіз художнього тексту.

Гусейнова Р. Н. **Кримські легенди як джерело лінгвокультурологічної інформації.**

У статті відзначаються деякі особливості кримських легенд та обґрунтовується доцільність лінгвокультурологічного підходу до їх вивчення

Ключові слова: полікультурна ситуація, легенда, лінгвокультурологічна інформація.

Мельник Ю. А. **Трансформування пісенних прецедентних висловлювань в сучасному публіцистичному дискурсі.**

В статті розглядаються теоретичні загальні питання визначення прецедентних висловлювань, та йде мова про те, що такий вид джерел прецедентних висловлювань, як тексти пісень, займає чимале місце за частотністю. Особливістю функціонування прецедентних висловлювань цього типу в сучасному публіцистичному дискурсі є те, що вони часто піддаються трансформації.

Ключові слова: прецедентні висловлювання, публіцистичний дискурс, трансформування прецедентних висловлювань, інтертекстуальність, карнавалізація.

У Хао. Символіка кольоропозначень у нейзажі роману Лао Ше “Верблюди Сянцзи”.

Стаття присвячена аналізу символіки кольоропозначень у пейзажних описах китайського реалістичного роману Лао Ше “Верблюди Сянцзи”. Колір впливає на психіку та фізіологію людини, несе інформацію про традиції та звичаї народу. У зв'язку з цим в статті розглядається специфіка китайської символіки кольоропозначень, яка відображена в романі, що аналізується.

Ключові слова: китайський реалістичний роман, пейзажні замальовки, вплив кольору на людину, символіка кольоропозначень.

Компанцева Л. Ф. Асоціативний аналіз інтересів чоловіків та жінок у мережі Інтернет.

У статті зіставляються дані асоціативного аналізу й пілотажного опитування користувачів відносно гендерних переваг відвідувачів Інтернету; аналізуються види інформації, яка має попит у чоловіків та жінок у Мережі; визнаються причини, які приводять чоловіків та жінок у Мережу; розглядається фактор наявності / відсутності гендерної дискримінації в Інтернеті.

Ключові слова: асоціативний аналіз, гендерні переваги, Інтернет-дискурс, гендерна дискримінація.

Тузова Т. О. Облік культури адресата в практиці викладання російської мови як іноземної.

Дана стаття присвячена проблемі формування культурної компетенції. В ній аналізуються особливості вербальної і невербальної поведінки представників різних культур, дані деякі рекомендації, враховуючи культуру адресата.

Ключові слова: соціокультурний метод, компоненти, вербальні засоби спілкування.

Колтухова І. М., Соколова І. Г. Вивчення теорії літератури на курсах для абітурієнтів філологічного факультету (на матеріалі роману Булгакова „Мастер і Маргарита”).

Стаття присвячена вивченню теорії літератури та використанню теоретико-літературних понять у процесу аналізу художнього тексту на курсах для абітурієнтів.

Ключові слова: методика викладання, теорія літератури, вміння аналізувати художній текст.

Аржанцева Т. В. Реалізація принципу наступності та перспективності при вивченні теми “Речення з однорідними членами” в 5 класі.

У статті розкрито методику роботи з вивчення теми „Речення з однорідними членами” в п'ятому класі з урахуванням принципів наступності та перспективності між початковим та середнім ланцюгами шкільного навчання.

Автор обґрунтовує ефективність випереджувального навчання при вивченні однорідних членів речення та частково-пошукового методу в процесі засвоєння нової теми,

який дає можливість підключити учнів до процесу здобування знань і сприяє активізації їх розумової діяльності.

Зміст дидактичного матеріалу і система тренувальних вправ, викладена в роботі, сприяє закріпленню вивченого.

Ключові слова: однорідні члени речення, принцип наступності та перспективності, принцип випереджуючого навчання, дидактичний матеріал.

Дікарева С. С. Тенденції розвитку Web-комунікації: ноогенез та електронна усність.

Публікацію присвячено розгляду лінгвокогнітивних аспектів Web-комунікації.

Ключові слова: когніція, мовна комунікація, Інтернет, WWW.

Бондаренко Л. О. Вивчення відіменних дієслів на //ЄТЬ та //ІТЬ в іноземній аудиторії.

Стаття присвячена співвідносним російським дієсловам, маючим форманти //ЄТЬ та //ІТЬ мотивованим прикметникам, означаючими колір (белеть — белить). Розглянуті семантична структура дієслів, функції підметових актантів, синтаксична валентність дієслів. Зроблено висновок, що семантика підметового актанга та характер синтагматичних зв'язків дієслів з'являються принципово одиницями інформації для діагностики значення дієслів.

Ключові слова: відприкметникові дієслова; дієслівні деривати “кольорових” прикметників; інхаотивне, динамічне значення; статальне значення, аргументи, актанти, поширювачі; акумулятивна та генеративна функції підметових актантів; діагностуюча роль розповсюджувачів (аргументів, обставин).